

РОЛЬ ДИСЦИПЛІНИ «МАКРОЕКОНОМІКА» В СИСТЕМІ ВИЩОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ОСВІТИ

Панухник О.В.

Україна, м. Тернопіль, Тернопільський національний економічний університет

В статті досліджено роль і значення вивчення дисципліни «Макроекономіка» в системі вищого образования України. Проаналізовані цілі вивчення дисципліни і її основні функції. Визначені цілі і особливості проведення лекцій, практичних занять і самостійної роботи студентів.

Макроекономіка як самостійний напрям економічних досліджень сформувалась в 30-х роках ХХ століття. Необхідність вивчення макроекономіки як окремої науки була обґрунтована Джоном Мейнардом Кейнсом (1893-1946 рр.) в праці “Загальна теорія зайнятості, проценту та грошей” (1936 р.), в якій макроекономіка була представлена своєрідним засобом дослідження функціонування економічної системи, що допомагав використовувати необхідні важелі регулятивної політики держави.

Макроекономіка є наукою про національну економіку як єдине ціле, що вивчає загальний рівень виробництва, зайнятості, цін, доходу та інших сукупних економічних змінних.

Дисципліна «Макроекономіка» призначена для вивчення теоретичних та практичних аспектів функціонування економічної системи та її агрегатів, макроекономічних параметрів та ринків, аналізу основних теоретичних шкіл та поглядів на макроекономічне регулювання, сучасних проблемам розвитку національної економіки.

Основною метою вивчення дисципліни є формування макроекономічного мислення, закріплення знань макроекономічної термінології, вироблення навиків макроекономічного аналізу функціонування національної економіки, розуміння світових теоретичних і практичних здобутків по макроекономічній проблематиці, застосування макроекономічних положень для розгляду актуальних проблем української економіки.

Функції макроекономіки – це основні завдання, які розв’язуються в процесі дослідження і аналізу реальної економічної системи (макроекономіка як наука), та її викладання і вивчення (макроекономіка як навчальна дисципліна). Основними функціями дисципліни «Макроекономіка» є : теоретико-пізнавальна, яка полягає в тому, щоб найповніше забезпечити вивчення макроекономічної теорії з метою створення фундаменту для вивчення прикладних економічних дисциплін; прикладна (практична), яка полягає в розробці рекомендацій щодо вдосконалення господарського механізму з метою ефективнішого використання наявних ресурсів і досягнення на цій

основі вищого рівня задоволення суспільних потреб; світоглядна, яка зводиться до формування сучасного економічного мислення та економічної культури громадян.

Предметом вивчення дисципліни є механізм функціонування економічної системи, з'ясування його причинно-наслідкових зв'язків.

Вивчення дисципліни „Макроекономіка” передбачає наявність систематичних та ґрунтовних знань із дисциплін („Вища математика”, „Статистика”, „Економічна теорія”, „Мікроекономіка”), цілеспрямованої роботи над вивченням спеціальної літератури, активної роботи на лекціях та практичних заняттях, самостійної роботи та виконання індивідуальних завдань.

В результаті вивчення дисципліни „Макроекономіка” студенти повинні: покращити економічні знання з макротеорії та макроаналізу; зрозуміти природу макроекономічних проблем та механізмів їх вирішення; засвоїти методологію дослідження функціонування народного господарства країни та її окремих секторів; вивчити основні функціональні залежності, які виникають між секторами економічної системи в процесі економічного кругообігу; навчитись обчислювати основні вартісні показники, які характеризують економічні потоки в макрорівня через призму системи національного рахівництва; вміти розробляти рекомендації щодо оптимального використання ресурсів для розв'язання основних макроекономічних проблем; аналізувати ділову кон'юнктуру на окремих ринках економічної системи.

Мета проведення лекцій полягає у: викладенні студентам у відповідності з програмою та робочим планом основних питань методології макроекономічного аналізу народного господарства та його секторів; формуванні у студентів цілісної системи теоретичних знань з нормативної та позитивної «Макроекономіки»; формуванні знань щодо механізму встановлення макроекономічної рівноваги та причин й наслідків її порушення; виробленні практичного інтересу до проблем розвитку національної економіки та механізмів їх вирішення через інструментарій макроекономіки та макроекономічної політики.

Мета проведення практичних занять полягає у тому, щоб виробити у студентів практичні навички макроекономічного аналізу з метою їх використання в управлінській діяльності.

В процесі проведення практичних занять студенти повинні вміти: обчислювати основні вартісні показники, які характеризують економічні потоки народного господарства через призму системи національного рахівництва; визначити рівноважне значення ціни на ринках ресурсів товарів та послуг; моделювати темпи економічного зростання; розробляти рекомендації щодо оптимального використання ресурсів для

розв'язання основних макроекономічних проблем; аналізувати ділову кон'юнктуру на ринках економічної системи; визначати індикатори макроекономічної нестабільності.

Самостійна робота є основним засобом засвоєння студентом матеріалу в час, вільний від обов'язкових навчальних занять без участі викладача. При вивченні дисципліни рекомендується проведення самостійної роботи за такими напрямками: засвоєння теоретичного матеріалу (передбачає опрацювання лекційного матеріалу, навчальної літератури, спеціальних джерел інформації, незалежних джерел та рекомендацій, неурядових аналітичних центрів, офіційних сайтів органів державної влади); оволодіння інструментарієм макроекономічного аналізу та моделювання з набуттям умінь практичного використання набутих знань (підбір, засвоєння або ж розроблення алгоритмів прогнозування основних макроекономічних процесів і явищ; підготовка аналітичних таблиць та опрацювання методик розрахунків рекомендованих практичних завдань; закінчення виконання практичних завдань, розпочатих в аудиторії).

Індивідуальна робота проводиться під керівництвом викладача в позааудиторний час за окремим графіком з урахуванням потреб і можливостей студента та передбачає активну творчу його діяльність з оволодіння матеріалом й набуття умінь самостійного мислення і самоконтролю.

При вивченні дисципліни використовуються наступні види індивідуальних завдань: консультації, виконання індивідуального завдання, зокрема, індивідуального навчально-дослідницького завдання (ІНДЗ). Метою ІНДЗ є самостійне вивчення частини програмного матеріалу, систематизація, поглиблення, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань студента з дисципліни та розвиток навичок самостійної роботи. ІНДЗ є завершальним етапом теоретичної та практичної роботи з дисципліни та виконується на основі знань, умінь і навичок, отриманих у процесі лекційних та практичних занять, охоплює зміст навчальної дисципліни загалом. Метою виконання ІНДЗ є оволодіння навичками застосування методів макроекономічного аналізу та макромоделювання. При виконанні ІНДЗ студент може використовувати комп'ютерну техніку, зокрема Microsoft Excel, Microsoft Word. Виконання ІНДЗ з одним із обов'язкових складових модулів залікового кредиту з макроекономіки.